

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Vår dato:

01.10.2024

Vår ref:

2024/7645

Deres dato:

Deres ref:

2023/8556

Trondheim kommune
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Anette Pettersen, 73 19 92 39

Klageavgjørelse - pålegg om separering av private avløp - Kristofer Uppdals Trondheim kommune

Statsforvalteren opprettholder Trondheim kommunes pålegg datert 7.6.2023 om separering av avløpsledninger i Kristofer Uppdals veg 5.

Dette vedtaket er endelig, og kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd.

Vi ber kommunen gjøre en vurdering av frist for gjennomføring av pålegget.

Vi viser til klage oversendt 14.6.2024, tilleggsinformasjon mottatt 18.6.2024, 16.7.2024 og 24.9.2024, samt videre kommunikasjon i saken.

Sakens bakgrunn

Trondheim kommune har i brev datert 7.6.2023 pålagt eiere av å separere sin private avløpsledning. Pålegget ble forhåndsvarslet i brev datert 25.4.2023.

Trondheim kommune skal, i forbindelse med utskifting av kommunale ledninger i Kristofer Uppdals veg og et kortere strekk i Per Sivles veg, legge nye vann- og avløpsledninger. Det nye vann- og avløpssystemet bygges som et separatsystem. I dag ligger både spillvann og overvann i samme ledning og vannet sendes samlet til Høvringen renseanlegg for rensing. I perioder med mye nedbør har ikke ledningssystemet kapasitet til å transportere alt vann som kommer fra fellesledningen, og noe vann slippes derfor urensset via overløp til bekk/elv/sjø. Det kan i verste fall føre til tilbakeslag av kloakk til hus. Det er derfor bestemt at alle ledninger som skal skiftes ut skal separeres. Dette vil forbedre kapasiteten i nettet og føre til at vi får mindre forurenset vann til bekker/elv/sjø.

Eierne av eiendommen mener kostnadene med separering blir for høye, og ønsker derfor fritak fra separering.

Vi viser ellers til sakens dokumenter.

E-postadresse:
sftipost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.statsforvalteren.no/tl
Org.nr. 974 764 350

Innholdet i klagen og kommunens vurdering

Klager mener kostnadene for separeringen blir for høye, og at kostandene ikke er rimelige i forhold til miljøgevinsten. Klager har oppgitt en kostnad mellom ca. 350 000 og 590 000. Klager påpeker at et fordyrende forhold er at nabo har bygd garasje som gjør arbeidet med å separere avløpsledningene mer komplisert. Klager anfører at det må legges en ny trasé, og det er vanskelige forhold der det skal graves. Klager stiller videre spørsmål ved om byggesaken da garasjen ble satt opp, ble behandlet på rett måte. Det vises her til at det er oppgitt at tiltaket ikke er i konflikt med vann- og avløpsledninger i søknaden etter plan- og bygningsloven. Klager peker på at kommunen burde fulgt opp saken etter plan- og bygningsloven med kontroll og eventuelt pålegg om retting av ulovlige forhold.

Klager har supplert sin klage med beregninger at hvor mye overvann som kan nå kommunens ledninger, og mener mengden vann som tomta produserer er liten. Klager mener det enkleste og billigste er å føre takvann til terreng og la det infiltrere der. Klager har i telefonsamtale med Statsforvalteren 20.9.2024 redegjort for utfordringer med kobling av deres og en tredjeparts rør til naboens rør uten tillatelse. Klager anfører videre at dette kompliserer separeringen, ved at det er rør under et asfaltert område/oppkjørsel med varmekabler. Klager har også pekt på at Trondheim kommunes frist for separering (1.1.2025) i pålegget nå er svært kort, og det at det snart blir vinter vil gjøre det utfordrende å få gjennomført innen fristen.

I epost sendt til Statsforvalteren 24.9.2024 redegjør klager for at det allikevel ikke vil være aktuelt å håndtere overvann på egen tomt, pga. kostnadene med blant annet å kjøre inn nye masser. Klager redegjør videre for at de er i dialog med nabo om omkoblingen som er gjort, og at det er avtalt søknad om dispensasjon for dette hos kommunen. Klager sier videre at det da mest sannsynlig ikke vil være relevant med fjerning av asfalt/varmekabler, som tidligere redegjort for på telefon.

Kommunens vurdering

Kommunen viser til at kommunen de siste årene har brukt store ressurser på å redusere kloakkutslippene til bekker, Nidelva og sjøen. I forbindelse med utskifting av kommunale ledninger i Kristofer Uppdals veg og et kortere strekk i Per Sivles veg, skal Trondheim kommune legge nye vann- og avløpsledninger. Det nye vann- og avløpssystemet bygges som et separatsystem.

Kommunen viser videre til at i dag ligger både spillvann og overvann i samme ledning og vannet sendes samlet til Høvringen renseanlegg for rensing. I perioder med mye nedbør har ikke ledningssystemet kapasitet til å transportere alt vann som kommer fra fellesledningen, og noe vann slippes derfor urensset via overløp til bekk/elv/sjø. Det kan i verste fall føre til tilbakeslag av kloakk til hus. Det er derfor bestemt at alle ledninger som skal skiftes ut skal separeres. Dette vil forbedre kapasiteten i nettet og føre til at vi får mindre forurenset vann til bekker/elv/sjø

Trondheim kommune har omlagt (separert) hovedledningsnettet som den aktuelle eiendommens stikkledning er tilknyttet. Dette betyr at kommunen etter bestemmelsen kan kreve at den tilknyttede eiendommen også går gjennom en tilsvarende omlegging. Kommunen viser til at det er lagt ut stikk for vann, overvann og spillvann slik at eiendommen gnr. 103 bnr. 966 kan koble seg på nærmeste kum.

Kommunen har forståelse for at pålegget innebærer en stor kostnad for klager. Kommunen påpeker også at det imidlertid ikke er uvanlig at denne typen pålegg medfører et slikt kostnadsnivå, og at det også er viktig å opprettholde pålegget for å sikre likebehandling og unngå forskjellsbehandling av

andre grunneiere i området. Å frafalle pålegget vil kunne føre til presedens som vil undergrave hensikten med å legge om det offentlige avløpsnett og de miljøfordelene dette bidrar til.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren er klageinstans for det aktuelle vedtaket, og kan prøve alle sider av saken jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

Vi skal vurdere de synspunkter som klageren legger fram, og vi kan også ta opp forhold som ikke er berørt i klagen. Vi skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.

Klagefrist og klagerett

Reglene om klagefrist finnes i forvaltningsloven (fvl.) §§ 29-31. Utgangspunktet i fvl. § 31 er at klagefristen er 3 uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket kom frem til vedkommende part. Klagen er fremsatt innen fristen.

Klager er hjemmelshaver for eiendommen i Kristofer Uppdals veg 5, og har dermed rettslig klageinteresse.

Kommunen opplyser at i pålegg om separering av privat avløpsledning, datert 7.6.2023 ble det ved en inkurie opplyst at formannskapet er klageinstans. Kommunen har i ettertid sett at det etter rundskriv T-5/98 er Statsforvalteren som er riktig klageinstans for vedtak fattet i medhold av forurensningsloven § 22. Klager har blitt informert om dette.

Pålegg om separering

Pålegget om separering er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 22 andre ledd som har følgende ordlyd:

"Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan forurensningsmyndigheten kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring. Også ellers kan forurensningsmyndigheten kreve omlegging eller utbedring av stikkledning, når særlige grunner tilsier det."

Separering av avløpsledninger er et viktig ledd i kommunens arbeid med oppgradering av avløpsnett. Hvis spillvann og overvann går i samme ledning må alt vannet renses i renseanlegget. Ved store nedbørmengder og lignende vil ikke renseanlegget ha kapasitet til å ta imot alt vannet, og det vil da gå urensset avløpsvann i overløp ut i elver, bekker og lignende. Separering av spillvann og overvann vil gjøre at det blir mindre overløp og det vil i tillegg minske sjansene for tilbakeslag av kloakk i egen bolig.

Klager har argumentert for at eiendommen produserer lite vann, og at kostnaden med å separere ledningen er større enn miljøgevinsten det vil gi. Selv om den enkelte eiendom isolert sett kanskje ikke bidrar med store mengder overvann, er det avgjørende at loven praktiseres likt ovenfor alle for at reglene skal fungere etter sin hensikt. Separering er et miljø- og samfunnsøkonomisk positivt tiltak, uavhengig av om den enkelte grunneier selv direkte merker noe til disse effektene.

Statsforvalteren er enig med Trondheim kommune i at det å frafalle pålegget vil kunne føre til presedens som vil undergrave hensikten med å legge om det offentlige avløpsnett og de miljøfordelene dette bidrar til.

Det følger av forarbeidene til bestemmelsen, Ot.prp. nr. 11 (1979-1980) s. 127, at en omlegging eller utbedring av ledningsnett vil være lite effektiv dersom en ikke kan kreve tilsvarende sanering av stikkledninger. Hensynet til at omleggingen av ledningene i dette tilfellet skal få den tilsktede effekten er derfor at stikkledningene også må gjennomgå separering.

Statsforvalteren har forståelse for at det er flere ting som er fordyrende i denne saken, med blant annet vanskelig tilgang til avløpsrørene. Klager mener garasjen som vanskeliggjør tilgang til avløpsrørene ikke er satt opp i tråd med regelverket, og i tillegg at det er foretatt omlegging av avløpsrør. Problematikken som omhandler tiltak etter plan- og bygningsloven og byggesaken da garasjen ble oppført, er ikke en del av vedtaket som blir klagebehandlet i denne saken. Det er kun pålegget om separering etter forurensningsloven § 22, andre ledd, som er gjenstand for Statsforvalterens klagebehandling.

Statsforvalteren oppfordrer kommunen til å gjøre en vurdering av momentene klager har pekt på i forbindelse med byggesaken.

Det er ingen øvrige vilkår for å treffe vedtak etter forurensningsloven § 22, men siden bestemmelsen bruker begrepet "kan" kreve omlegging, betyr det at bruken av bestemmelsen er underlagt kommunalt fritt skjønn. I praksis betyr dette at myndighetsmisbrukslæren gjelder for vedtak etter bestemmelsen, altså at vedtaket ikke må være grovt urimelig, medføre usaklig forskjellsbehandling, være vilkårlig eller legge vekt på utenforliggende hensyn.

Statsforvalteren legger til grunn at andre aktuelle eiendommer har fått lignende pålegg om separering, og at det dermed ikke er forskjellsbehandling eller vilkårlig pålegg.

Statsforvalteren har forståelse for at pålegget innebærer betydelige kostnader for klager. Det er imidlertid ikke uvanlig at denne typen pålegg medfører et slikt kostnadsnivå. Vi mener derfor at pålegget ikke kan regnes for å være grovt urimelig.

Klager har uttrykt bekymring for at fristen for gjennomføring nå blir veldig kort (1.1.2025). Vi ber kommunen gjøre en vurdering av fristen for gjennomføring.

Vedtak

Statsforvalteren opprettholder Trondheim kommunes vedtak datert 7.6.2023 om separering av avløpsledninger i Kristofer Uppdals veg

Dette vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Anette Pettersen
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent